

Uitgebreid jaarverslag 2017
MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Mei 2018

Inhoud

Voorwoord	3
Beleid.....	4
Lijn 1 Kwaliteit van zorg.....	4
Lijn 2 Kwaliteit van leven.....	7
Lijn 3 Jeugd en psychische kwetsbaarheid.....	10
Lijn 4 Systemen, wetten en randvoorwaarden	11
Vereniging MIND Landelijk Platform.....	13
Bijlage 1 Afkortingen	18
Bijlage 2 Bestuur MIND Landelijk Platform	19
Bijlage 3 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform.....	20
Bijlage 4 Medewerkers MIND Landelijk Platform 2017	21

Voorwoord

Het jaar 2017 was een dynamisch en inspirerend jaar, waarin we gewerkt hebben aan het verder inrichten van het samenwerkingsverband MIND met het Fonds Psychische Gezondheid en Korrelatie. We hebben de naam van de vereniging aangepast van LPGGz naar MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid en hierbij een nieuw logo, nieuwe website en bijpassende huisstijl geïntroduceerd. Binnen het samenwerkingsverband MIND zijn thema's en activiteiten geïntegreerd. Zo heeft MIND aandacht besteed aan onderwerpen als een mentaal gezonde jeugd, wachtlijsten, het voorkomen van depressie en een goed familiebeleid, waarbij samenhangende acties plaatsvonden op het terrein van o.a. fondsenwerving, onderzoek, voorlichting, hulpverlening en belangenbehartiging.

MIND Landelijk Platform heeft in 2017 politieke aandacht gevraagd en gekregen voor de wachtlijstproblematiek. In juni stonden 100 mensen 6 uur lang op een paal in het Markermeer om te protesteren tegen de veel te lange wachttijden voor psychische hulp. Dit heeft geleid tot een landelijke aanpak van de wachtlijstproblemen. Daarnaast hebben we ons hard gemaakt voor de invoering van een doorzettingsmacht bij gemeenten voor mensen en gezinnen waar psychische zorg dringend geregeld moet worden maar waar mensen vastlopen in het systeem. We hebben veel aandacht besteed aan de problemen en publiciteit rond mensen met verward gedrag en ingezet op een landelijk netwerk van preventieve interventies zoals zelfregiecentra en herstelacademies en Bed op Recept. Daarnaast hebben we druk uitgeoefend op de toegang tot de Wet Langdurige Zorg van mensen met ernstige psychische problemen en aandacht gevraagd voor de zorgelijke toename van het aantal gedwongen opnames.

Ook in 2017 zijn er projecten afgerond op het terrein van zelfmanagement, herstelacademies en zorgstandaardontwikkeling en zijn er nieuwe projecten ontwikkeld op het terrein van zelfregiecentra- en herstelacademies en depressiepreventie.

Er is op verschillende terreinen nog veel werk te doen, maar we merken dat MIND een toonaangevende speler is geworden in de ggz. We worden steeds beter in het vinden van wegen om vanuit cliënten- en familieperspectief veranderingen in het beleid te realiseren. Elk onderdeel binnen MIND heeft zo z'n eigen expertise (belangenbehartiging, fondsenwerving, voorlichting, telefonische hulpverlening, lotgenotencontact, beleidsbeïnvloeding) en al deze onderdelen maken de beweging MIND als geheel sterker. In 2017 is een stevige basis gelegd voor 'wij zijn MIND' en het synergetische effect zal de komende jaren wat mij betreft alle ruimte krijgen om verder te groeien.

Marjan ter Avest

Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Beleid

In het jaar 2017 hebben we voor het eerst gewerkt volgens een nieuwe indeling van campagnelijnen. Daarbij hoorde ook een benadering meer op hoofdlijnen en een concrete uitwerking in strategieplannen. Deze strategieplannen sluiten aan bij de door de leden in 2016 vastgestelde speerpunten die ook in 2017 zijn opgenomen onder de respectievelijke campagnelijnen.

Lijn 1 Kwaliteit van zorg

Kernboodschap

Cliënten en hun naasten hebben recht op tijdige beschikbaarheid van kwalitatief goede en veilige ggz-zorg. De zorg sluit aan op de klachten, wensen en behoeften van de cliënt. De ervaringskennis van de cliënt en zijn naasten is hierbij uitgangspunt. De zorg is transparant, zodat cliënten en hun naasten goede keuzes kunnen maken voor een passende behandeling en zorgaanbieder.

Speerpunten	Verslag 2017
Relationele zorg. Professional-nabijheid wordt gezien als kritische succesfactor in de zorg.	In 2017 is het project voorbereid waarin leden van MIND Landelijk Platform gezamenlijk een theaterstuk rondom relationele zorg laten ontwikkelen. Doel hiervan is om te laten zien hoe relationele zorg in de praktijk er uit ziet, en hoe niet.
Toegankelijkheid van de wachtlijsten	In 2017 zijn we met diverse acties en lobby bij politiek en NZa erin geslaagd om de wachttijden hoog op de politieke agenda te krijgen. Dit heeft geleid tot bestuurlijke afspraken in juli om de wachttijden terug te dringen; in december zijn deze afspraken aangescherpt. MIND, GGZ Nederland en ZN coördineren gezamenlijk de uitvoering daarvan. Onze inbreng is vooral gericht op een integrale en persoonsgerichte aanpak van de wachttijdproblematiek. MIND heeft een trekkersrol in de casusgerichte aanpak, is actief betrokken geweest bij de campagne 'Weg van de wachtlijst' en heeft cliënt- en familievertegenwoordigers in acht regionale taskforces geworven en ondersteund.
Crisis zorg. Zorgen dat mensen adequate en integrale zorg krijgen zodat crises voorkomen worden, dan wel menswaardig in crises wordt omgegaan met cliënten en naasten, opdat zij uiteindelijk de regie over hun leven kunnen (her)nemen.	In 2017 is de voorbereidende fase gestart van een gezamenlijk project van de leden rondom crisiszorg. Er zijn twee werkbezoeken afgelegd aan de crisisafdelingen in Nederland. Bovendien heeft de monitor over crisiszorg van MIND Landelijk Platform informatie opgeleverd over hoe de crisiszorg wordt ervaren en wat werkzame elementen zijn. In 2018 moet deze informatie leiden tot een goede beschrijving van wat goede crisiszorg is. Dit kan uiteindelijk geborgd worden in de Generieke Module (GM) acute psychiatrie 2.0.
Zichtbaarheid familie- en cliëntenorganisaties in basis-ggz. Meer zichtbaarheid geven aan patiënten- en familieorganisaties bij huisartsen, praktijkondersteuners ggz (POH-GGZ) en gemeentelijke sociale teams.	In 2017 is het project gestart om te onderzoeken hoe huisartsenpraktijk (huisarts & POH-GGZ) tegen cliënten- en familieorganisaties inclusief hun diensten aankijken. Bovendien is in 2017 geïnvesteerd in de relatie tussen MIND en organisaties die de eerste lijn vertegenwoordigen, zoals de LVE, NHG, PsyHaQ en Landelijke Vereniging POH-GGZ. Ook in deze contacten is verteld over MIND, de leden en de toegevoegde waarden van de leden ten aanzien van de eerstelijns organisaties. Tot slot hebben we meegeschreven aan de toolkit voor huisarts over de ggz-patiënt. Daar wordt onder andere ook verwezen naar MIND en haar lidorganisaties.

Overige onderwerpen	Verslag 2017
Wet verplichte ggz/ Reduceren en registreren dwang en drang	Op donderdag 2 februari behandelde de Tweede Kamer de Wet Verplichte ggz. Hierin kwam ook de 'observatiemaatregel' aan de orde. Met deze maatregel konden mensen die verward overkomen drie dagen verplicht ter observatie in een ggz-instelling worden opgenomen. MIND Landelijk Platform voerde al lange tijd strijd tegen deze cliëntonvriendelijke maatregel. Een voorstel tot wetwijziging werd gelukkig door een meerderheid in de Tweede Kamer ondersteund en zo is deze maatregel met ingang van 14 februari geheel van tafel gegaan. De wet werd wel in de Tweede Kamer aangenomen. Daarom hebben we in 2017 ook deelgenomen aan het Ketenprogramma voor de implementatie van de wet. Hier hebben we input gegeven voor zowel de toegankelijkheid van het dossier voor de cliënt en zijn naasten. Bovendien kijken we mee of het ICT-systeem wel gaat voldoen aan de privacy eisen.
Kwaliteitsstatuut versie 1.1	Eind 2017 is het kwaliteitsstatuut geëvalueerd. Binnen het ggz-panel is een meldactie van MIND Landelijk Platform uitgezet rondom de regiebehandelaar. De uitkomsten van deze meldactie (circa 600 reacties) zijn ingebracht bij de evaluatie. De evaluatie gaat leiden tot een nieuwe versie van het kwaliteitsstatuut, het kwaliteitsstatuut 1.1. Aangezien in 2020 het kwaliteitsstatuut naar alle waarschijnlijk grondig moet worden aangepast is er voor gekozen om nu alleen kleine wijzigingen door te voeren.
NKO/ SBG / Kwaliteitsinstituut i.o.	ROM leverde in 2017 veel discussie op. MIND Landelijk Platform heeft meegewerkt aan het akkoord over de doorontwikkeling van de ROM. Voor een adequate en effectieve inzet van ROM is besloten tot de inrichting van een kwaliteitsinstituut van en voor de geestelijke gezondheidszorg. Ook bij de inrichting van het nieuwe kwaliteitsinstituut in de ggz krijgen behandelaars en patiënten de regie. Alle partijen in de ggz committeren zich aan de afspraak dat een dergelijk kwaliteitsinstituut op 1 januari 2019 operationeel is. Een essentiële randvoorwaarde bij de doorontwikkeling van ROM is dat de privacy bij de gegevensverzameling gewaarborgd blijft. MIND Landelijk Platform heeft juridische kennis ingewonnen over dit onderwerp en brengt dit structureel in bij de overleggen.
Voeden van zorgverzekeraars bij hun inkoopbeleid	MIND Landelijk Platform heeft met de 4 grootste verzekeraars nagedacht over het inkoopbeleid 2019. Hierin is actief meegedacht over de volgende onderwerpen: herstel in de wijk, eHealth, familiebeleid en Intensive Home Treatment. Deze onderwerpen zijn uitgewerkt en worden in het inkoopbeleid 2019 meegenomen.
Opname van de MIND Landelijk Platform - kwaliteitscriteria in het functieprofiel POH-GGZ en de inzet van ervaringskennis bij Huisarts & POH-GGZ (en Generalistische Basis-ggz)	MIND Landelijk Platform is lid geworden van het landelijk overleg rondom de POH-GGZ. Onderwerpen van gesprek zijn daar de doorontwikkeling van functieprofiel en het register. In 2018 wordt het functieprofiel en hebben we de kans om hierin mee te denken. Aandachtspunt zal zijn de rol van ervaringsdeskundigheid in het profiel en opleiding van de POH-GGZ.
Participatie in het Netwerk acute ggz van VWS, inbreng generieke module acute ggz en	Rondom de acute ggz speelde in 2017 een aantal onderwerpen. Allereerst heeft MIND meegewerkt aan het

inbreng bij handreiking spoedzorg HAP & crisisdienst	<p>advies van de NZa over de bekostiging van de acute ggz waarbij de beschikbaarheid van acute ggz bekostigd gaat worden. Bovendien is het model vastgesteld dat gaat over de afhandeling van meldingen van een persoon in crisis. Belangrijkste winstpunt voor ons is dat het meldpunt niet-acute ggz ook 24/7 bereikbaar is. Dit gaat in 2018 in pilots getest worden. Ook het model Vervoer, waarin gezocht wordt naar alternatieve vervoersmogelijkheden, wordt in 2017 in pilots getest.</p> <p>Tot slot denkt MIND mee in een handreiking om de samenwerking tussen de spoedzorg en de HAP te verbeteren.</p>
Landelijke werkgroep suïcidepreventie	MIND heeft hierin actief meegewerkt, met name ook met inzet van de MIND-lidorganisatie Stichting Zelfbeschadiging.
Informatie-uitwisseling en overdracht van en naar de huisarts en ggz bij ketenzorg, multidisciplinaire samenwerking en monitoring van chronische stabiele patiënten.	MIND Landelijk Platform dacht mee in een aantal onderzoeken over de huisartsenzorg, POH-GGZ en basis ggz. Uitkomsten daarvan is dat met name de huisartsenpraktijk nog moeite hebben met de zorg voor de chronische stabiele patiënt. Dit is ook actief ingebracht bij de toolkit voor de huisarts over de ggz-patiënt en daarin een onderwerp geworden.
Bij herstelondersteunende zorg inzetten op de inbreng/gebruik ervaringskennis bij de ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden, waaronder de module herstelondersteuning	In alle kwaliteitsstandaarden hebben we ervaringsdeskundigen laten participeren in werkgroepen.
De Nieuwe GGZ	MIND Landelijk Platform heeft de samenwerking verkend met De Nieuwe GGZ, met name rondom de online community.
Forensische psychiatrie	Activiteiten hebben zich vooral gericht op het snijvlak van forensische zorg en ggz, in het bijzonder de ketenveldnorm levensloopfunctie en intensieve beveiligde zorg. MIND participeert daarbij in stuurgroep en werkgroep en heeft met de schrijvers van de veldnorm een focusgroep van ervaringsdeskundigen samengesteld. De inbreng van MIND heeft geleid tot een beter evenwicht tussen zorg/herstel en veiligheid, en tot meer aandacht voor de rechtspositie van cliënten. De ketenveldnorm zal naar verwachting voorjaar 2018 gereed zijn.
Ontwikkelen visie op (familie)-ervaringsdeskundigheid	Dit punt is bij diverse onderwerpen actief door MIND naar voren gebracht. In 2017 is in nauwe afstemming met de Vereniging van Ervaringsdeskundigen actie ondernomen op het gebied van de structurele bekostiging van ervaringsdeskundigen.
Wgbo; verankering ondersteunen van en samenwerken met familie	Dit punt is in diverse overleggen aan de orde gesteld, maar in 2017 hebben zich geen kansen voorgedaan om hier concrete resultaten op te bereiken.
Farmacie; psychofarmaca	In 2017 is de werkgroep Psychofarmaca opgestart, met als geprioriteerde onderwerp de afbouw van antidepressiva. In samenwerking met andere partijen in het veld (KNMP, NVvP en NHG) is vanaf augustus 2017 gestart met de ontwikkeling van een consensusdocument aangaande de afbouw van antidepressiva, om het hiaat in de bestaande richtlijnen rondom depressie op te vullen.

Lijn 2 Kwaliteit van leven

Kernboodschap

Uitgangspunt is het sociaal model. Een gezonde levensstijl, zinvolle activiteiten of werk, een sociaal netwerk en goede huisvesting zijn leidend. Dit geldt zowel voor mensen die in de wijk wonen als mensen in de intramurale zorg. Waar nodig is (specialistische) zorg, een beschermde omgeving en/of ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie beschikbaar. Alle actoren werken samen; we laten geen mensen tussen wal en schip vallen. Ieder mens, en ook de mens met een psychische kwetsbaarheid, heeft het recht om op zelfgekozen wijze zijn eigen leven in te richten en te participeren in de samenleving. De eventueel benodigde zorg, ondersteuning en faciliteiten sluiten aan op de individuele behoeftes en wensen.

Speerpunten	Verslag 2017
<i>Kwaliteit van leven</i> (Trekker: Regiokamer)	
Doel: de eigen regie op alle levensdomeinen; systemen en voorzieningen zijn zodanig ingericht dat het mogelijk is om eigen regie te voeren en naar eigen mogelijkheden en behoeften mee te doen in de samenleving. Waar hulp van anderen nodig is, staat de hulpverlener naast de persoon in kwestie en ondersteunt hij de persoon in zijn of haar doelen (respectvolle bejegening en een bottom-up denk- en werkwijze)	De doelstelling van eigen regie op alle levensdomeinen heeft de rode draad gevormd in activiteiten voor de afzonderlijke dossiers, met name personen met verward gedrag, Wlz, ambulantisering en beschermd wonen. Hetzelfde geldt voor principes als respectvolle bejegening en persoonsgerichte aanpak. Zie ook speerpunt relationele zorg bij champagnelijn 1 Kwaliteit van zorg.
<i>Arbeid</i> (Trekker: Stichting Borderline)	
Doel: Inbreng ervaringsdeskundigheid bij deskundigheidsbevordering medewerkers UWV, afspraken met UWV over betere communicatie en betere bejegening van onze achterban, meer cliëntondersteuning voor mensen die te maken hebben met UWV of Diensten Werk en Inkomen, leden en RCO's krijgen erkenning, ruimte en middelen voor hun rol bij re-integratie van psychisch kwetsbare mensen.	De samenwerking met het UWV op het gebied van deskundigheidsbevordering UWV-medewerkers is in de loop van 2017 eenzijdig opgezegd vanuit het UWV. Er hebben wel pilots plaatsgevonden voor 'werkfit-trajecten' door RCO's in opdracht van het UWV. Eind 2017 is een heroriëntatie gestart op het thema arbeid; hierbij past een opnieuw vaststellen van prioriteiten. De resultaten van deze heroriëntatie zullen in 2018 zichtbaar worden in de betrokkenheid van MIND in de meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang (onder regie van VWS en VNG) en een nieuwe samenwerkingsafspraken tussen ggz-partijen (waaronder MIND), UWV en VNG.

Overige onderwerpen	Verslag 2017
Modelverordeningen Wmo jeugdwet. Tips, tools en tricks voor adviestrajecten meegeven aan regionale cliënten en familieorganisaties (verbinding met Regie in de Regio en PGWS participatie)	Ondersteuning van lokale cliënt- en familievertegenwoordigers heeft zich niet gericht op modelverordeningen. Wel inhoudelijk aan de hand van kernthema's: beschermd wonen, cliëntondersteuning, aanpak verward gedrag, (financiering) zelfinitiatieven. Die ondersteuning heeft plaatsgevonden via themabijeenkomsten, nieuwsbrieven en bilaterale contacten
Toegang tot betaald werk voor mensen met een arbeidsbeperking	MIND heeft geparticipeerd in de begeleidingscommissie van vier pilotregio's voor versterking arbeidsparticipatie ggz-cliënten. In een vervolg daarop is MIND betrokken geweest bij (de voorwaarden voor) projecten versterking arbeidsparticipatie in alle 35 arbeidsmarktregio's

<p>Randvoorwaarden realiseren voor kleinschalige wooninitiatieven, waar cliënten/familie een leidende rol in vervullen.</p>	<p>Er zijn incidentele contacten geweest met enkele initiatieven en Per Saldo over financiering van deze initiatieven op basis van pgb. Rond de jaarwisseling 2017-2018 zijn meer bestendige contacten ontstaan in het kader van lobby voor toegang tot Wlz.</p>
<p>De Vernieuwingsbeweging vanuit de triade in de verblijfszorg op de agenda zetten en richting geven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onze visie op langdurende intramurale zorg uitventen: betekenisvol leven als uitgangspunt • Co creatie: vanuit de triade vernieuwing in de praktijk stimuleren en vormgeven • Inbreng kwaliteitstrajecten ggz in Wmo en Wlz • Inbreng in vernieuwingsagenda's Wlz van VWS 	<p>MIND heeft bij politiek, VWS en Zorginstituut gelobbyd voor toegang ggz-doelgroep tot de Wlz. Daarbij is telkens de visie naar voren gebracht dat voor een kleine groep cliënten herstel en ontwikkeling het best gerealiseerd worden in een langdurige of blijvende beschermende omgeving.</p> <p>MIND heeft in bescheiden mate geparticipeerd in de ontwikkeling van triadische zorg op verblijfsafdelingen (ART).</p> <p>MIND heeft bij het Zorginstituut standpunten ingebracht voor het algemene adviesbehandeling in de Wlz.</p>
<p>Voortzetting erfgoed Aanjaagteam Verwarde Personen; MIND Landelijk Platform neemt actief de rol op zich van trekker.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname in het publieke debat • Inbreng en verspreiding goede voorbeelden vanuit cliënt- en familieperspectief • Toerusting achterban voor lokale plannen van aanpak • Actief vormgeven vervolg aanjaagteam • Crisiskaart, time-outvoorziening en landelijk meldnummer 	<p>MIND heeft richting politiek, media en andere partijen binnen het Schakelteam Personen met Verward Gedrag systematisch haar visie ingebracht. Sleutelwoorden daarbij zijn: persoonsgerichte aanpak, preventie, integrale samenwerking en regie waar mogelijk bij cliënt en naasten.</p> <p>Lokale en regionale vertegenwoordigers zijn middels nieuwsbrieven en uitwisselingsbijeenkomsten gevoed. Andersom heeft MIND veel ervaringsdeskundigen geworven die op regionale of landelijke bijeenkomsten over verward gedrag een bijdrage hebben gegeven.</p> <p>Specifieke inbreng bij het Schakelteam is vooral geleverd op de onderwerpen crisiskaart, meldnummer niet-actief, doorzettingmacht, preventie en vervoer. MIND is een van de opdrachtgevers bij de landelijke uitrol crisiskaart.</p> <p>Er is veelvuldig contact geweest met het kernteam aanpak verward gedrag en met de cliënt- en familievertegenwoordiger in het Schakelteam. MIND participeert in het bestuurlijk overleg met het Schakelteam.</p>
<p>Knelpunten rond ambulantisering en decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bundeling signalen vanuit diverse meldpunten, monitoren en eigen achterban • Aanvullend eigen onderzoek rond crisiszorg en langdurend verblijf (Zorg verandert) • Vervolgacties richting overleggremia, media en politiek • Beschermd Wonen: vervolg Dannenberg. Bouwstenen (inhoudelijk en procedureel) voor regionale samenwerking 	<p>Knelpunten zijn vooral verzameld op het gebied van crisiszorg en wachttijden. Dit is gebeurd door gesprekken met lidorganisaties en aan de hand van casuïstiek. Daarnaast heeft uitgebreid onderzoek plaatsgevonden naar crisiszorg in het kader van het programma Zorg Verandert (rapportage begin 2018). De resultaten zijn ingebracht in overleggremia voor wachttijden, acute ggz en verward gedrag. Ze zijn ook gebruikt in contacten met Kamerleden.</p>

	<p>MIND heeft binnen de begeleidingscommissie monitor Landelijk Monitor Ambulantisering (LMA) het initiatief genomen voor een brief aan de staatssecretaris over structurele knelpunten in de ambulantisering; deze brief is door de staatssecretaris in december met instemming ontvangen.</p> <p>Begin 2017 is MIND uit het informeel netwerk voor implementatie Dannenberg gestapt, omdat dit een te vrijblijvend karakter had. Dit netwerk is inmiddels vervangen door de ontwikkeling van een meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In dit proces heeft MIND meer vertrouwen en we leveren een actieve bijdrage in de kerngroep en bij de aanlevering van voorstellen. In 2017 heeft MIND verder geparticipeerd in een onderzoek naar de regionale plannen beschermd wonen van gemeenten.</p>
<p>Onafhankelijke cliëntondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en uitdragen visie op brede cliëntondersteuning • Beïnvloeden beleid VWS en gemeenten 	<p>Projectmedewerkers van MIND hebben een bijdrage geleverd aan het project koplopers cliëntondersteuning van Iederin en VNG.</p> <p>Eind 2017 zijn gesprekken gevoerd met VWS over het beleid van het nieuwe kabinet voor cliëntondersteuning en gepleit voor extra aandacht aan zeer kwetsbare groepen zoals mensen met ernstig psychische aandoeningen.</p> <p>In 2017 zijn twee werkbezoeken georganiseerd voor Kamerleden aan regionale cliëntenorganisaties over (onder meer) cliëntondersteuning.</p>
<p>Brede implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking</p>	<p>In 2017 heeft MIND in Alliantie-verband stevig geïnvesteerd in de ontwikkeling van het implementatieplan voor het VN-Verdrag. De Alliantie bestaat naast MIND uit Iederin, Per Saldo, Coalitie voor Inclusie en LFB. Het implementatieplan omvat de benodigde inspanningen van gemeentes, het bedrijfsleven en de rijksoverheid. Centraal staat het uitgangspunt: <i>Nothing about us without us</i>. De inzet van ervaringsdeskundigheid vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het implementatieplan.</p>
<p>Het bevorderen van gemeentelijk inclusief beleid, het versterken van de inbreng vanuit cliënten-/familieperspectief in het sociale domein.</p> <p>De opbrengsten van het project Regie in de Regio worden vertaald in strategische beleidskeuzes en -initiatieven.</p>	<p>Zie hiervoor. Activiteiten hebben vooral plaatsgevonden binnen de actuele context van aanpak verward gedrag, wachttijden en beschermd wonen.</p> <p>Eind 2017 is een document uitgebracht met speerpunten voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018.</p>

Lijn 3 Jeugd en psychische kwetsbaarheid

Kernboodschap

Zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren met een psychische kwetsbaarheid en psychische problemen is dichtbij, tijdig, kwalitatief goed, passend en op maat beschikbaar. Samenwerking binnen en tussen de verschillende domeinen, waarbij de toekomstwensen en participatie centraal staan (opleiding, werk), is uitgangspunt en de continuïteit is geborgd. Jongeren zelf en hun ouders zijn vanzelfsprekend betrokken bij alle facetten van, en op alle momenten in, het zorgproces.

Speerpunten

- Versterken van de kinder- en jeugdlobby: landelijk en regionaal.
- Verbeteren en versterken van de positie van kinderen en ouders; regionaal en landelijk.
- Acceptatie vergroten voor kinderen met ontwikkelingsproblemen.
- Verbeteren van informatievoorziening en zichtbaarheid van ondersteuning en ervaringskennis.
- KOPP beter bij gemeenten onder de aandacht brengen.

Overige onderwerpen	Verslag 2017
Preventie en vroegsignalering	
Tijdige signalering, goede triage en doorverwijzing binnen nulde- en eerstelijns (wijkteam, huisarts)	Er is op verschillende momenten aandacht gevraagd voor de (door)ontwikkeling van deze expertise binnen de wijkteams. Ook is er getracht om goede voorbeelden zoveel mogelijk te delen.
Speciale aandacht voor allochtone jeugdigen met (een vermoeden van) psychische aandoeningen	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet.
Speciale aandacht voor (preventie van) verwaarlozing, mishandeling en misbruik van kinderen	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet.
Ondersteuning (KOPP/KVO) kinderen en jongeren	Voor deze groep is meermaals aandacht gevraagd en in het veld is het contact met stakeholders specifiek voor deze doelgroep (bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg) aangehaald.
Passende zorg en ondersteuning	
Passende zorg die beschikbaar en bereikbaar is, ook als het gaat om complexe problemen	Als duidelijk standpunt opgenomen in alle communicatie en overleggen.
Privacy van het kind en het gezin worden gerespecteerd	Idem hierboven.
Goede (continuïteit van) zorg voor 18+	Idem hierboven.
Goede (preventieve) zorg voor zwerfjongeren	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet.
Goede (preventieve) zorg voor forensische jeugd	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet.
Implementatie en voortzetting lobby Doorzettingsmacht	De doorzettingsmacht is in 2017 duidelijk naar voren gekomen en eveneens op het netvlies van landelijke en decentrale overheden. Samen met Significant is er een eindelijk een onderzoek opgestart om de stand van zaken onder de gemeenten te inventariseren (wie doet wat en op welke manier). De resultaten worden in april 2018 verwacht.
Kwaliteitsstatuut Jeugd	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet. Dit proces is ook on hold.
Participatie en zelfontplooiing	
Motiveren en actief begeleiden van jongeren naar (hervatting van) school, opleiding of werk	Binnen het beleidsteam hier geen specifieke actie op gezet.
Stem geven	
Shared decision making en inzet ervaringsdeskundigheid in de jeugdhulp	In alle overleggen en projecten waarin MIND Platform deelneemt is dit als uitgangspunt genomen.
Belangenbehartiging/ beleidsparticipatie van en voor jongeren in lokaal/regionaal beleid	Eind november is het project Jeugdhulp doen we samen na lange tijd beschikt, en dit zal in februari 2018 starten. Dit project focust op dit speerpunt.

Structureel vormgeven achterbanraadpleging jongeren en ouders	Hier is een start mee gemaakt in het najaar, met als doel dit in 2018 nog te versterken.
Kennisontwikkeling: Investering in onderzoek naar innovatieve en effectieve (preventieve) zorg binnen de jeugd-ggz	Hier zijn geen specifieke acties voor in gang gezet.

Lijn 4 Systemen, wetten en randvoorwaarden

Kernboodschap

Mind Landelijk Platform zet zich in algemene zin in voor de beste zorg en een goede kwaliteit van leven voor mensen met psychische problemen of kwetsbaarheid in een samenleving die eigen kracht en diversiteit omarmt en waar mensen met psychische kwetsbaarheid gelijke kansen hebben om te participeren en zich te ontplooiën. Om dit te kunnen bewerkstelligen zijn de juiste randvoorwaarden nodig. Randvoorwaarden die in veel gevallen breder zijn dan alleen de ggz en die in ieder geval breder zijn dan de afzonderlijke thema's waar MIND Landelijk Platform zich sterk voor maakt: zaken zoals de financiering van de zorg, het stelsel en diverse wetten en regelgeving op het gebied van zorg en in het sociale domein.

Speerpunten

Gezamenlijke lobby en belangenbehartiging (Trekker: bureau MIND Landelijk Platform)

Speerpunten	Verslag 2017
Kamerleden weten ons te vinden en wij hen / goed netwerk	In 2017 hebben we regelmatig afspraken met Tweede Kamerleden om knelpunten waar ggz-cliënten en naasten tegenaan lopen te bespreken en oplossingsrichtingen aan te dragen op het gebied van toegang tot zorg, kwaliteit, personen met verward gedrag, preventie etc. Ook hebben we verschillende werkbezoeken georganiseerd na de Tweede Kamerverkiezingen, voor de nieuwe Kamerleden.
Kamerleden maken zich hard voor onze knelpunten, en/of dienen moties in of stellen Kamervragen	Observatiemaatregel Wvoggz uit de wet geschrapt met amendement. Moties over doorzettingmacht en wachtlijsten.
Wij dragen zo mogelijk ervaringsverhalen aan die aan politieke onderwerpen een gezicht geven	
We hebben daadwerkelijk iets binnen gehaald. & Wij komen niet alleen met problemen maar met zo mogelijk smart-oplossingen waar Kamerleden mee kunnen scoren	De doorzettingmacht voor de jeugd is per 1-1-2017 ingevoerd. Er is een handreiking voor de gemeenten ontwikkeld, en afspraken met VWS en de VNG. Medio 2017 opgetrokken met verschillende Kamerleden en moties ingediend (die zijn aangenomen) om een onderzoek te starten naar welke gemeenten inmiddels goed werk doen door de doorzettingmacht toe te passen. De incidenten met lange wachtlijsten en kinderen die van het kastje naar de muur worden gestuurd, blijft maar voortstlepen. Ook zijn er moties aangenomen om regionaal in kaart te brengen en inzichtelijk te maken hoe lang de wachtlijsten zijn. De uitvoering van deze moties laat op zich wachten door een lange formatieperiode van het nieuwe kabinet. In 2018 krijgt dit vervolg. We hebben intensief contact met de Tweede Kamer over de Wet verplichte ggz, en onder meer de Observatiemaatregel die we uit de wet willen hebben, en worden uitgenodigd voor het Ronde Tafelgesprek in mei 2017. Het lukt ons om een amendement in te dienen waarbij de observatiemaatregel wordt

	<p>geschrappt uit de Wvvggz samen met de SP, PvdA, D66, Groen Links. Deze behaalt een meerderheid, en wordt geschrappt uit de wet. Maar ook met de Eerste Kamerleden hebben we contact gehad over de Wet verplichte ggz, waarover in januari 2018 gestemd zou worden.</p>
	<p>De motie waarin we opgetrokken zijn met Groen Links, Ypsilon, Amnesty International voor het verbieden van taserwapens in de ggz wordt aangenomen (december 2017).</p>
	<p>Paul Blokhuis doet onder druk van MIND i.s.m. Kamerleden de toezegging dat er meer onderzoek moet worden gedaan naar het terugdringen van dwang, en de cijfers openbaar moeten worden.</p>
	<p>In juni 2017 stuurt minister Schippers haar Actieplan Wachtlijsten naar de Tweede Kamer. Eindelijk, na jaren hard gewerkt te hebben om dit hoog op de politieke agenda te krijgen (door gesprekken met stakeholders, politiek, meerdere malen in de media zoals NOS, Nieuwsuur), leidt het tot een concreet Actieplan, waar ZN, GGZ NL, de gehele ggz-sector en VWS zich aan moet committeren: de wachtlijsten moeten in juli 2018 tot een aanvaardbare wachttijden zijn teruggedrongen.</p>
<p>We zijn in het nieuws met de belangrijkste knelpunten (om zaken hoger op politieke agenda te zetten daar waar we vastlopen in de lobby of om op nieuwe ontwikkelingen de aandacht te vestigen)</p>	<p>In 2017 hebben we meerdere malen de media gehaald zoals Nieuwsuur, Kassa, over onopgeloste problemen in de zorg en politiek die vooralsnog niet doorbroken worden met effectieve maatregelen: de lange wachtlijsten in de ggz zowel voor jongeren als volwassenen, zeker voor mensen met complexe problematiek, of specifieke aandoeningen zoals borderline, trauma's, autisme, eetstoornissen, ernstige depressies.</p>

Vereniging MIND Landelijk Platform

Versterking positie lidorganisaties (Trekker: Stichting Borderline)

Doel: Een stevige en brede toekomstbestendige basis voor cliënten- en familieorganisaties in de geestelijke gezondheidszorg, zowel ten aanzien van de (maatschappelijke) positie en functies als ten aanzien van de financiering en (onderlinge) samenwerking, waarbij geen afhankelijkheid bestaat van één financieringsstroom.

Ondersteuning van lidorganisaties

- *Ontwikkeling MIND-Support* (Trekker: bureau MIND Landelijk Platform, MIND)
Doel: komen tot een gecoördineerde en een meer integrale benadering van ondersteuningsvragen van zowel landelijke, als regionale organisaties van cliënten en naasten.
- *Ontwikkeling nieuwe website* (Trekker: bureau MIND Landelijk Platform, MIND)
Doel: Leden versterken in hun communicatie. De ontwikkeling en uitrol van een digitaal platform, gekoppeld aan een grote variëteit van sociale media, waarbij bestaande en nieuwe elementen worden samengevoegd. Het platform is de directe portal tot alle websites van de aangesloten organisaties.

Signaleren en anticiperen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving (Trekker: bureau MIND Landelijk Platform)

Speerpunten	Verslag 2017
<i>Signaleren en anticiperen</i> (Trekker: bureau MIND)	
Proactief en strategisch handelen bij nieuwe ontwikkelingen, goed en tijdig informeren en geïnformeerd zijn.	Dit is ook in 2017 een continu punt van aandacht geweest. Zie ook onder stakeholdermanagement.
<i>Synmind</i> (Trekker: bureau MIND Landelijk Platform)	
Een nieuw online discussie- en consultatieplatform om het eenvoudiger te maken om organisaties en individuele personen te betrekken bij bijvoorbeeld wetgevingstrajecten, het contact met het bureau op uiteenlopende (beleids)onderwerpen te versterken, maar ook de uitwisseling van standpunten en inzichten tussen de leden (en stakeholders) onderling te vereenvoudigen.	We hebben een pilot gedaan met Synmind. Onderwerp "onvoltooid leven", aangezien hier veel maatschappelijke discussie over is, en we wilden kunnen beoordelen in hoeverre het discussieplatform SynMind geschikt is voor uitwisseling van argumenten op basis van feiten. Daarnaast is SynMind onder meer actief gebruikt voor de raadpleging van de achterban bij het vaststellen van het werkplan voor 2018.
<i>Training / cursus stelsel en belangenbehartiging</i> (Trekker: bureau MIND)	
Het vergroten van de kennis en vaardigheden van de leden en medewerkers op het gebied van het zorg(verzekerings)stelsel, politiek en stakeholders en de lobby binnen dit speelveld.	In december 2017 hebben we de uitnodigingen verstuurd aan de brede achterban (lidorganisaties, familiekamer, regiokamer, cliëntenraden) om deel te nemen aan de Training Zorgstelsel. MIND heeft samen met PGO Support een maatwerktraining ontwikkeld. De wetten jeugdhulp, Wmo, Zvw, Wlz en forensische zorg kwamen aan bod. De training vond plaats in februari 2018. Er was veel animo. We zullen deze training in het najaar 2018 herhalen.
Miljoenennota	MIND heeft in september een nieuwsbrief verspreid onder haar leden/achterban met de meest relevante issues, of maatregelen voor onze achterban, voor 2018.

Overige onderwerp	Verslag 2017
Inkomen/armoede: kostendelersnorm, eigen risico/eigen bijdragen, onverzekerde	Dit punt is aan de orde gekomen bij diverse onderwerpen en overleggen, zie onder meer onder campagnelijn 2.
Het stelsel, schotten, verkokering Zvw, Wlz, Wmo, financiering, risicoverevening en -selectie	Ook in 2017 is MIND actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe productstructuur voor de ggz onder trekkerschap van de NZa. Daarnaast is een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een vorm van persoonsvolgende bekostiging in de ggz.

Verzekerd pakket, toegankelijkheid en betaalbaarheid	Dit punt is aan de orde gekomen bij diverse onderwerpen en overleggen, zie onder meer onder campagnelijn 2. MIND ook gereageerd op de eerste consultatie van het Zorginstituut in het kader van de aansluiting van de nieuwe productstructuur op de aanspraken in het verzekerd pakket van de Zvw.
Stakeholdermanagement, public affairs	Dit is een continu aandachtspunt. In 2017 is gestart met het structureel in kaart brengen van het formele en informele netwerk van MIND en de medewerkers van MIND.
Verkiezingen 2017 Tweede Kamerverkiezingen, formatieproces, regeerakkoord	<p>In januari 2017 hebben we een Meldactie Tweede Kamerverkiezingen gehouden: MIND, Patiëntenfederatie NL en Ieder(In). De knelpunten hebben we onder de aandacht gebracht van de media en de politiek: 50% krijgt niet op tijd passende zorg (vooral ggz-patiënten), zorgmijding, moeilijk de zorg en hulp te regelen, lange wachtlijsten. In januari hebben we als de 3 landelijke PG-koepels een verkiezingsdebat georganiseerd met Tweede Kamerleden.</p> <p>Op de dag zelf was er veel publicitaire aandacht: voorpagina Trouw, nu.nl etc.</p> <p>MIND participeerde in de organisatie van het Nationale Zorgdebat, waar Kamerleden met elkaar het gesprek aan gingen. Een initiatief van Agenda voor de Zorgpartners.</p> <p>We hebben als MIND geparticipeerd in de Agenda voor de Zorg, een gezamenlijk initiatief van ongeveer 20 brancheorganisaties, beroepsverenigingen. De agenda is aangeboden door Alexander Rinnooy Kan aan de formateur.</p> <p>We hebben als MIND geparticipeerd in de Agenda voor de Jeugd. De doorzettingmacht jeugd staat er prominent in. Deze Agenda voor de Jeugd, is mede ondertekend door branche- en beroepsorganisaties in de ggz en aangeboden aan de formateur.</p> <p>Tijdens het formatieproces, hebben we de tijd benut om kennis te maken met de nieuwe Tweede Kamerleden en werkbezoeken afgelegd.</p> <p>Na de totstandkoming van het Regeerakkoord (oktober 2017) heeft MIND de voor de achterban meest relevantie beleidsvoornemens geselecteerd voor de Nieuwsbrief en onder de achterban verspreid.</p>
Verkiezingen 2018 Gemeenteraadsverkiezingen in voorbereiding	<p>In augustus 2017 hebben we als beleidsteam samen met het project regie in de regio, en achterban een Pamflet Gemeenteraadsverkiezingen opgesteld. Met dit pamflet kunnen regionale en lokale cliënten/familieorganisaties/initiatieven/zelfregiecentra in gesprek gaan met de lokale fracties/fractievoorzitters en degenen die het lokale partij/verkiezingsprogramma opstelt. Ook is het een instrument gebleken om met gemeenten in gesprek te gaan. Onderwerpen, onder meer: de jeugd-ggz en slechte toegang tot passende zorg, doorzettingmacht, personen met verward gedrag, integrale zorg en hulp, arbeidsparticipatie, versterken (terugval)preventie en herstel door lokale zelfregiecentra en/of inloophuizen etc.</p> <p>Vanuit MIND werden lokale verkiezingsactiviteiten van cliënten-/familieorganisaties financieel gefaciliteerd vanuit een daartoe in het leven geroepen</p>

	verkiezingsbudget. Meerdere organisaties werden op deze wijze in staat gesteld om succesvolle activiteiten te ontplooiën gericht op inbreng bij de gemeenteraadsverkiezingen.
Visie op integrale zorg	Dit punt is aan de orde gekomen bij diverse onderwerpen en overleggen, onder meer in het kader van de bekostiging en de verkenning van mogelijkheden voor persoonsvolgende bekostiging.
Doorontwikkeling DBC-structuur GGZ	Ook in 2017 is MIND actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe productstructuur voor de ggz onder trekkerschap van de NZa.
Beleid subsidiering patiënten- en cliëntenorganisaties	In voorbereiding op het in 2018 vast te stellen PGO-subsidiekader heeft MIND in nauwe samenwerking met de koepels Iederin en Patiëntenfederatie en in afstemming met de achterban een visie ontwikkeld op de toekomst van de patiëntenbeweging en het subsidiekader dat daarbij past.
Wkkgz	MIND is actief betrokken bij de evaluatie van de werking van de Wkkgz en heeft zitting in de begeleidingscommissie bij de geschillencommissie voor de ggz.

Algemeen MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Meldpunt Meld je Zorg

Het meldpunt 'Meld je zorg in de ggz' dat onderdeel uit maakt van het Nationale Zorgnummer heeft ook in 2017 een groot aantal vragen gekregen en daarnaast geparticipeerd in een aantal gerichte meldacties. In 2017 is verder gewerkt aan versterking van het netwerk van meldpunten en is verder gewerkt aan de samenwerking met de hulp- en advieslijnen van 15 lidorganisaties van MIND Landelijk Platform en de hulplijn Korrelatie.

Netwerkorganisatie

Binnen MIND is in 2017 samen met de achterban de discussie op gang gebracht om te komen tot een structuur van de vereniging, in samenhang met de bredere beweging MIND, die recht doet aan de veranderende rol en positie van de cliënten- en naastenorganisaties, de verdergaande decentralisatie van de zorg en het toenemende belang van het sociaal domein. Om op deze ontwikkelingen goed te kunnen inspelen is een structuur nodig waarbij de focus meer komt te liggen op de regio en op de organisaties die in de regio het collectieve belang van cliënten en naasten kunnen behartigen. De discussie over de gewenste structuur van MIND zal in 2018 worden voortgezet.

Regiokamer

Een rijke variëteit aan lokale en regionale cliëntenorganisaties participeerde in 2017 in activiteiten georganiseerd in en rondom de Regiokamer van MIND Landelijk Platform.

In de periodieke landelijke regiokamerbijeenkomsten vond de uitwisseling plaats van ervaringen en informatie en de schakeling tussen het regionale en het landelijke niveau.

Daarnaast werden de aangesloten organisaties vanuit het MIND-programma "Regie in de regio" op uiteenlopende wijze gefaciliteerd: de ontwikkeling van herstel-/zelfregie-centra, belangenbehartiging bij de gemeente, inhoudelijke ondersteuning van cliënten-/familieorganisaties, en ook m.b.t. financiële facilitering t.b.v. het uitvoeren van vernieuwende projecten.

De uitvoering van de MIND-Atlas en de Regionale Kennisbank werden voortvarend verder gebracht.

Leden van de Kerngroep van de Regiokamer participeerden in 2017 voluit in de ALV van MIND Landelijk Platform.

Kamer Familieraden

In 2017 heeft de KFR drie interessante bijeenkomsten gehouden. Op 24 maart is bij PGO Support in Utrecht aandacht besteed aan de generieke module 'Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische klachten'. Op de landelijke dag bij ggz-instelling Altrecht was het thema 'Ambulantisering: wat betekent dit voor familie/naasten?' Daarbij is onder andere de rol van gemeenten en het familievertrouwenswerk in het sociale domein aan de orde geweest.

Afsluitend is op 8 december een bijeenkomst gehouden over suïcidepreventie. Daarbij stond centraal hoe je als familie/naaste omgaat met iemand die suïcidale gedachten of gedrag heeft.

Op 30 september heeft de KFR meegewerkt aan de eerste MIND Familiedag in Amersfoort. De workshop 'Familieparticipatie' werd verzorgd door GGZ Centraal.

Wat betreft de interne ontwikkelingen van MIND en de rol van de KFR zijn diverse verkennende gesprekken geweest over de positie van de KFR. Daarnaast is regelmatig afstemming geweest met de werkgroep van de KFR over de lopende activiteiten en het werkplan 2018. Vanuit het bestuur is gezocht naar een opvolger voor Rudi Rikken. Op 8 december heeft Rudi Rikken het stokje, van voorzitter overgedragen aan Roelf Scholma, die tevens verbonden is aan de familieraad van GGz Rivierduinen.

Kamer Cliëntenraden

Cliëntenraden in de ggz en Verslavingszorg werden in 2017 vanuit MIND Landelijk Platform op uiteenlopende wijze gefaciliteerd:

- Informatievoorziening m.b.t. landelijk spelende thema's
- Onderlinge uitwisseling m.b.t. ervaringen en visie
- Verdiepingsbijeenkomsten op basis van door de cliëntenraden zelf aangedragen

Thema's: Terugdringen dwang & drang, Suïcide-preventie en Empowerende EHealth & ICT.

De Kerngroep van de Kamer Cliëntenraden vormt een belangrijk schakelpunt tussen de inbreng van afzonderlijke cliëntenraden en het landelijke beleid. Leden van de Kerngroep participeren in de ALV van MIND Landelijk Platform.

Samenwerking

Ook in 2017 hebben we weer actief samengewerkt in de Alliantie als partner bij de implementatie van het VN-verdrag over de rechten van mensen met een beperking. Andere belangrijke samenwerkingspartners waren de Landelijke stichting familievertrouwenspersonen (LSFVP), het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ en de Stichting Benchmark GGZ (SBG) en de koepels Iederin en Patiëntenfederatie. We zijn daarnaast actief op zoek gegaan naar samenwerking met andere partijen binnen en buiten de GGZ, waaronder koepel- en beroepsorganisaties als GGZ-Nederland, het NIP, NVvP, LVVP, P3NL, VNG en G32.

Bijlage 1 Afkortingen

ALV	Algemene Leden Vergadering of Algemene Leverings Voorwaarden
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur (regels van de overheid)
AO	Ambtelijk Overleg (met tweede kamer commissies)
ART	Active Recovery Triad (Active herstel driehoek)
AVI	Aandacht voor Iedereen
CQ-Index	Consumer Quality index
Dannenbergrapport	Rapport (en onderzoekscommissie) over beschermd wonen
DBC	Diagnose behandel combinaties
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
EPA	Ernstig psychische aandoeningen
FPG	Fonds Psychische Gezondheid
G32	32 grootste gemeenten
GGZ NL	GGZ Nederland
HAP	Huisartsenpost
IGZ	Inspectie Gezondheidszorg
IZP	Individueel zorg- en leefplan
J42	42 regio's jeugdhulp
Jggz	Jeugd-ggz
LCR	Landelijke Cliëntenraad
LHV	Landelijke Huisartsenvereniging
LOC	Zeggenschap in zorg
MIND Landelijk Platform	Landelijk Platform GGZ
NJR	Nationale JeugdRaad
NKO	Netwerk kwaliteitsontwikkeling GGZ
NVvP	Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
PGB	Persoonsgebonden budget
PGOsupport	Patiënten en gehandicapten organisaties-support
PGws	Patiënten en Gehandicapten organisaties werken samen
POH-GGZ	Praktijk ondersteuner GGZ
RCO	Regionale Cliëntenorganisatie
ROM	Routine Outcome Measurement-vragenlijsten
RvT	Raad van Toezicht
SBG	Stichting Benchmark GGZ
SZW	Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V&J	Ministerie van veiligheid en justitie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport
Wgbo	Wet op geneeskundige behandelingsovereenkomst
Wkkgz	Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvvggz	Wet verplichte ggz
ZIN	Zorginstituut Nederland
Zvw	Zorgverzekeringswet

Bijlage 2 Bestuur MIND Landelijk Platform

Mevrouw L.E. Aalders	Penningmeester
Mevrouw L.G. Bandsma	Bestuurslid
Mevrouw C.T. Feldmann	Bestuurslid
De heer P. Verbraak	Voorzitter

Bijlage 3 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform

Angst Dwang en Fobie Stichting ADF-stichting	www.adfstichting.nl
Caleidoscoop	www.caleidoscoop.nl
Depressie Vereniging DV	www.depressievereniging.nl
Ixta Noa	www.ixtanoa.nl
Labyrint-In Perspectief LIP	www.labyrint-in-perspectief.nl
Landelijke Oudervereniging Balans	www.balansdigitaal.nl
Landelijke Stichting Zelfbeschadiging LSZ	www.zelfbeschadiging.nl
Vereniging Impuls	www.impulsdigitaal.nl
Landelijke Stichting Ouders en Verwanten van Druggebruikers LSOVD	www.lsovd.nl
Nederlandse Hyperventilatie Stichting NHS	www.hyperventilatie.org
Nederlandse Vereniging voor Autisme NVA	www.autisme.nl
Stichting Borderline	www.stichtingborderline.nl
Stichting Weerklank	www.stichtingweerklank.nl
Stichting Weet	www.weet.info
Vereniging Manisch Depressieven en Betrokkenen VMDB	www.vmdb.nl
Ypsilon	www.ypsilon.org
De Kamers van MIND Landelijk Platform	De voorzitter en vicevoorzitter van de Kamers nemen deel aan de ALV, maar hebben geen stemrecht
Leden Kamer Familieraden	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/familieraden
Leden Regiokamer	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/regionale-clientenorganisaties-regiokamer
Leden Kamer Cliëntenraden i.o.	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/clientenraden

Bijlage 4 Medewerkers MIND Landelijk Platform 2017

Directie

M.J. ter Avest (Marjan) - MT-lid

Bureaumanagement

A. Janssen (Anne-Marie) – onder MIND nieuwe functie

J. de Ruiter (Jacqueline) (P&O)

Afdeling Communicatie

M. Evers (Marije)

N. Geertsma (Nynke)

Afdeling Beleid

M. Drost (Mirjam)

L.D. Frans-Kits (Lotte)

S.M. Makkink (Steven)

M. Roosjen – De Feiter (Marlies)

L. Stomphorst (Linda)

M.W.E. Tusschenbroek (Menno) - MT-lid

N.M.A.M. Vos de Wael (Nic)

Afdeling Projecten

I. van Ankorven (Ingrid)

C. Brink (Cora)

F.G. Goedhart (Cisca) - MT-lid

M. Haitzma (Marieke)

C. van der Hoeven (Christien)

G.K. van Ittersum (Gerda)

J. de Jeu (Jenny)

J. de Jong (Jetske)

C.D. Korporaal (Debora)

D. Meijnckes (Dwayne)

M. Mos (Marry)

M.C. Paalvast (Margriet)

A. Partouns (Astrid)

B. Roelands (Ben) – MT-lid MIND (FPG)

G. Senhorst (Greetje)

R. van Seventer (Rozemarijn)

M.M. Wollaars (Marieke)

MIND FPG uitvoerders projecten

R. Gorter (Ronald) – directie en MT-lid MIND

G.J. Guldmond (Gert Jan) – MT-lid MIND (FPG)

H. Heuvelman (Heidi)

I. Nijkamp (Iris)

M. Deiman (Marianne)

S. Sloomaker (Sander)

Secretariaat

J. van Logchem (Janny)

J.G. van Ommen (Hanneke)

M. Reckman (Moniek)

I.M. Timmer-Kok (Ingrid)

M. Versluis (Muriël)

I. van Zoeren (Irene)